

Облік і оподаткування

УДК 657.37:05.35

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18157074>

**Звітування зі сталого розвитку із використанням
інструментів штучного інтелекту**

Круглий Владислав Володимирович,

аспірант кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу,

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана,

03113 Україна м.Київ вул. Дегтярівська 49 г, vladislavkrug@gmail.com,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7001-135X>

Прийнято: 14.12.2025 | Опубліковано: 29.12.2025

Анотація: Мета. Дослідження спрямоване на теоретичне обґрунтування ролі штучного інтелекту у трансформації звітності зі сталого розвитку та оцінку можливостей його інтеграції в діяльність українських підприємств. Розкрито потенціал інтелектуальних систем у подоланні методологічних розбіжностей між стандартами зі сталого розвитку та підвищенні операційної ефективності бізнесу через якісну обробку нефінансових даних.

Методи. У ході дослідження застосовано методи системного аналізу для вивчення регуляторного середовища та порівняння принципів фінансової та подвійної суттєвості. Для формування передумов впровадження технологічних інновацій використано метод логічного узагальнення. Дедуктивний метод застосовано при дослідженні впливу штучного інтелекту на якість корпоративного управління та мінімізацію ризиків недостовірного звітування.

Результати. В результаті проведеного дослідження доведено, що перехід до автоматизованого збору даних через високу частку неструктурованої

інформації в сфері сталого розвитку має високий потенціал. Обґрунтовано, що штучний інтелект виступає інструментом забезпечення принципу суттєвості, дозволяючи компаніям фільтрувати масиви даних згідно з вимогами інвесторів та регуляторів. Визначено, що інтеграція інтелектуальних платформ дозволяє нівелювати брак кваліфікованих кадрів шляхом автоматичного мапінгу показників та генерації наративних частин звітів. Виявлено, що впровадження таких технологій в Україні має вагому інфраструктурну основу завдяки розвитку формату звітування iXBRL. Проаналізовано виклики, пов'язані з алгоритмічним упередженням та складністю верифікації даних у періоди високої геополітичної турбулентності.

Висновки. Звітність зі сталого розвитку еволюціонує у стратегічний інструмент управління, що потребує високотехнологічного супроводу. Використання штучного інтелекту забезпечує не лише комплаєнс, а й створює реальну економічну цінність через оптимізацію ресурсів. Для успішної адаптації українських компаній до європейських вимог необхідно розробляти гнучкі архітектури інтелектуальних систем, здатні підтримувати концепцію подвійної суттєвості. Подальший розвиток галузі вимагає створення прозорих алгоритмів верифікації для підтвердження достовірності нефінансових показників та захисту від репутаційних втрат.

Ключові слова: звітність зі сталого розвитку, інструменти штучного інтелекту, корпоративна прозорість і підзвітність, неструктурована інформація, верифікація даних, стандарти.

Sustainability reporting using artificial intelligence tools

Kruhlyi Vladyslav

PhD student of the Department of Accounting and Consulting,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
03113 Ukraine Kyiv Dehtyariivska 49h, vladislavkrug@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-7001-135X

Abstract: Purpose. The study is aimed at theoretically substantiating the role of artificial intelligence in the transformation of sustainable development reporting and assessing the possibilities of its integration into the activities of Ukrainian enterprises. The potential of intelligent systems in overcoming methodological discrepancies between sustainable development standards and increasing business operational efficiency through high-quality processing of non-financial data is revealed.

Methods. The study used systems analysis methods to study the regulatory environment and compare the principles of financial and dual materiality. The method of logical generalization was used to form the prerequisites for the implementation of technological innovations. The deductive method was used in studying the impact of artificial intelligence on the quality of corporate governance and minimizing the risks of unreliable reporting.

Results. The study proved that the transition to automated data collection due to the high proportion of unstructured information in the field of sustainable development has high potential. It is substantiated that artificial intelligence acts as a tool for ensuring the principle of materiality, allowing companies to filter data sets in accordance with the requirements of investors and regulators. It is determined that the integration of intelligent platforms allows to level the shortage of qualified personnel by automatically mapping indicators and generating narrative parts of reports. It is found that the implementation of such technologies in Ukraine has a solid infrastructure basis due to the development of the iXBRL reporting format. The challenges associated

with algorithmic bias and the complexity of data verification in periods of high geopolitical turbulence are analyzed.

Conclusions. Sustainable development reporting is evolving into a strategic management tool that requires high-tech support. The use of artificial intelligence ensures not only compliance, but also creates real economic value through resource optimization. For the successful adaptation of Ukrainian companies to European requirements, it is necessary to develop flexible architectures of intelligent systems that are capable of supporting the concept of dual materiality. Further development of the industry requires the creation of transparent verification algorithms to confirm the reliability of non-financial indicators and protect against reputational damage.

Keywords: sustainability reporting, artificial intelligence tools, corporate transparency and accountability, unstructured information, data verification, standards.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення звітність зі сталого розвитку набуває нової значимості, трансформуючись з добровільної ініціативи у бізнес-необхідність. Особливо це стосується великих компаній, які прагнуть, одночасно, зберегти довіру інвесторів та відповідати дедалі суворішим міжнародним стандартам.

Трудомісткість збору, верифікації та структурування величезних масивів неекономічних даних, що є інформаційною базою для формування показників звітності, може бути спрощеною шляхом застосування інструментів штучного інтелекту. Штучний інтелект автоматизує моніторинг показників у режимі реального часу, допомагає виявляти приховані ризики в ланцюгах постачання та забезпечує високу точність формулювання звітів, перетворюючи складний процес на стратегічний інструмент розвитку. Попри значний потенціал, впровадження штучного інтелекту наразі перебуває на етапі становлення, тому характеризується фрагментарністю та відсутністю уніфікованих методологій використання. Невирішеними залишаються питання пояснюваності алгоритмів верифікації даних та алгоритмічного упередження під час інтерпретації якісних

показників тощо. Однак, постійне вдосконалення інструментів штучного інтелекту та розширення їх можливостей актуалізують подальші дослідження та оприлюднення результатів означених питань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці Федорова О., Шаповалова А., Кузьменко О. та Прокопова О. обґрунтовують необхідність переходу до інтегрованої звітності, у якій ESG-дані стають невід'ємним компонентом звітів компанії [1, 2]. Цей процес супроводжується посиленням зовнішнього наглядового тиску, який, за свідченням Хан Х., Ван Дж. та Лі Ю., виступає дієвим стимулом дотримуватися компаніями принципів сталого розвитку та прозорості публічної звітності [3]. Будько О. розробляє методологічний фундамент звітування зі сталого розвитку, виокремлюючи головні завдання та специфічні принципи підготовки звітів, такі як синергія, логіка та економічність [4].

Окремий напрям досліджень спрямований на технологічне забезпечення звітності, де Сіньюе Юй, Лібо Фань та Ян Юй доводять, що використання штучного інтелекту дозволяє оптимізувати розміщення ресурсів та підвищити ефективність у ланцюгах постачання, перетворюючи звітність на стратегічний інструмент [5]. Їх підтримують Свергун І., Хаустова Є. та Свергун М., які зосереджують увагу на можливостях інструментів обробки природної мови для швидкого аналізу неструктурованих ESG-даних та прийняття обґрунтованих рішень у сфері сталого фінансування [11]. Кількісну оцінку ризиків Циганова Н. та Суляев В. пропонують здійснювати за допомогою алгоритмів машинного навчання, зокрема нейронних мереж. Використання таких інтелектуальних систем дозволяє не лише ідентифікувати поточні загрози, а й здійснювати сценарне моделювання, що відповідає вимогам міжнародних стандартів IFRS S1 та S2 [12]. Поєднання зусиль науковців у сферах обліку, менеджменту та комп'ютерних наук створює реальні передумови для переходу до нового рівня управління сталим розвитком.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на значну кількість напрацювань, залишається недостатньо вивченим питання практичної реалізації механізмів «подвійної суттєвості» в українських компаніях за допомогою інструментів штучного інтелекту, що зумовлено методологічною напругою між фінансово-орієнтованими стандартами IFRS S1/S2 та вимогами Директиви CSRD. Особливої уваги потребує проблема адаптації інтелектуальних систем до високого рівня зовнішньої невизначеності та воєнних ризиків, які можуть нівелювати позитивний ефект від використання штучного інтелекту в сфері ESG. Крім того, важливо розробити прозорі, пояснювані методи верифікації неструктурованої інформації для підтвердження аудит-готовності звітності та запобігання грінвошингу.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає у комплексному узагальненні вимог сучасної регуляторної бази до звітності зі сталого розвитку та оцінці готовності українського бізнесу до інтеграції інструментів штучного інтелекту в процесі звітування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звітність зі сталого розвитку – інструмент прозорості та підзвітності, що вийшов за межі традиційного фінансового обліку. Вона охоплює нефінансові аспекти діяльності компанії. Федорова О.С. відмічає зміну фокусу від фінансових показників до комплексного відображення екологічних, соціальних та управлінських аспектів діяльності компаній [1]. Шаповалова А., Кузьменко О. та Прокопова О. зазначають, що сучасна парадигма корпоративної прозорості вимагає переходу до інтегрованої звітності, де ESG-дані розглядаються не як додаток, а як невід'ємна частина загальноцільових фінансових звітів [2].

Цей глобальний тренд викликаний зростанням інтересу до довгострокової стійкості бізнесу у всіх стейкхолдерів — від інвесторів до споживачів. Хан Х., Ван Дж. та Лі Ю. відмічають, що впровадження якісної звітності зі сталого розвитку створює необхідний зовнішній наглядний тиск, який спонукає фірми активніше дотримуватися ESG-принципів [3]. Проф. Будько О. зазначає, що

завданнями підготовки звітності зі сталого розвитку слід визначити інформаційну підтримку зацікавлених сторін при прийнятті рішень і здійснення дій з неодмінним дотриманням принципів сталого розвитку; посилення підзвітності і відповідальності та підвищення рівня розуміння взаємозв'язку економічних, екологічних і соціальних напрямів діяльності; встановлення взаємозв'язків між результатами діяльності організації та їх впливом на економіку, навколишнє середовище і суспільство; підвищення якості інформації, доступної зацікавленим сторонам, про економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності організації; надання інформації про безперервну взаємодію ESG-чинників (екологія, соціальна сфера, управління) і фінансових показників при прийнятті рішень, що впливають на економічну, екологічну та соціальну результативність компанії [4, с.28].

Технології штучного інтелекту відіграють у цьому процесі особливу роль, оскільки дозволяють перейти від звичної підготовки документів до створення стратегічної цінності. Оскільки штучний інтелект допомагає оптимізувати розподіл ресурсів та підвищувати ефективність виробничих процесів, витрати на формування детальної звітності стають виправданими інвестиціями, що підсилюють конкурентні позиції.

Формування достовірної та змістовної звітності зі сталого розвитку вимагає дотримання низки методологічних принципів, які забезпечують її інформаційну цінність для управлінських рішень внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Азійські дослідники визначають п'ять базових принципів, що становлять основу підготовки звітності: принцип контексту сталого розвитку, принцип суттєвості (матеріальності), принцип повноти, принцип стратегічної спрямованості та принцип систематизації [3].

Особлива увага приділяється принципу суттєвості, який є фундаментальним для визначення того, які саме ESG-фактори повинні бути розкриті [5]. Здатність відповідати цьому принципу напряму залежить від технологічних можливостей. Оскільки до 90% даних, важливих для всебічної

ESG-оцінки, можуть бути неструктурованими, традиційні методи збору не дозволяють досягти необхідної повноти та, як наслідок, адекватно визначити суттєвість. Таким чином, для задоволення вимог щодо суттєвості та повноти, системи штучного інтелекту повинні бути здатні автоматично фільтрувати, класифікувати та інтегрувати цю величезну різномірну інформацію.

Український дослідник Будько О. пропонує дотримуватися додаткових принципів формування звітності зі сталого розвитку, а саме: нейтральності, економічності, обґрунтованості, логіки та синергії [4, с.29]. Дотримання цих вимог забезпечить всебічне висвітлення прогресу компанії у досягненні цілей сталого розвитку, а застосування інструментів штучного інтелекту сформує змістовне наповнення звітності без формального підходу до звітування, що є досить поширеним.

Звітність зі сталого розвитку досить впевнено перетворюється з функції комплаєнсу на стратегічний актив. Підвищення зовнішнього наглядного тиску, стимульованого якісною звітністю, змушує компанії не просто розкривати інформацію, але й реально покращувати свої ESG-показники. При цьому, використання штучного інтелекту в процесах звітування значно підвищує якість корпоративної ESG-інформації та управлінських можливостей, особливо у вимірі корпоративного управління [3]. Сіньюе Юй, Лібо Фань та Ян Юй зазначають, що механізм цього покращення полягає в тому, що штучний інтелект оптимізує розміщення ресурсів та підвищує загальну ефективність у виробничих ланцюгах та ланцюгах постачання [6]. Тобто, штучний інтелект робить процес створення звітності не лише дешевшим, але й сприяє реальній операційній оптимізації, що підтверджує перехід звітності зі сталого розвитку до категорії стратегічних інструментів. Це означає, що витрати на впровадження складних систем штучного інтелекту для збору та аналізу даних є інвестицією, що приносить конкурентну перевагу через підвищення операційної ефективності.

Зараз українське законодавство вимагає від великих платників податку на прибуток, згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні» здійснювати обов'язкове оприлюднення річної фінансової та консолідованої фінансової звітності разом з аудиторським звітом, що має бути здійснено не пізніше 10 червня року, наступного за звітним [7]. Незважаючи на те, що законодавство не містить прямих вимог до подання всеосяжної нефінансової звітності, обов'язковий «Звіт про управління» вимагає розкриття головних екологічних, соціальних аспектів діяльності та інформації про корпоративне управління [8].

Важливо, що в Україні існує інфраструктурна готовність до електронного подання зазначених даних: Національний банк України та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку забезпечують можливість подання фінансової звітності за Міжнародними стандартами фінансової звітності у структурованому електронному форматі iXBRL. Ця технічна база є передумовою для ефективної автоматизації звітності зі сталого розвитку за допомогою штучного інтелекту.

Українські компанії, особливо ті, що орієнтовані на європейські ринки, вже відчують вплив міжнародного регулювання питань звітування щодо сталого розвитку. Багато суб'єктів господарювання та консультантів проактивно інтегрують принципи GRI та орієнтуються на вимоги Директиви ЄС про звітність зі сталого розвитку (CSRD) [8]. Це формує внутрішній попит на рішення з використанням штучного інтелекту, які здатні забезпечити швидку та точну адаптацію до міжнародних вимог.

При цьому, впровадження звітності зі сталого розвитку для кожного підприємства пов'язане з рядом викликів, зумовлених необхідністю стратегічного вибору: стандартів звітування (GRI, IFRS S1/S2, Директива ЄС CSRD тощо) відповідно до стратегії та цілей підприємства; підбором персоналу, який розуміється на стандартах зі сталого розвитку і зможе організувати таку роботу на підприємстві; розробкою методики збору інформації та формування звітності, яка поки напрацьовується і в глобальному масштабі.

Отже, проблематика звітності зі сталого розвитку на рівні підприємства включає такі питання:

1) обґрунтований вибір стандартів, які використовуватиме підприємство для формування звітності зі сталого розвитку;

2) складність збору та обробки даних для забезпечення повноти та достовірності даних. Близько 90% інформації, необхідної для якісної ESG-оцінки є неструктурованою, тобто міститься в текстах контрактів, емейлах, мультимедіа та розпорошеною по різних системах. Оскільки традиційні ручні методи не здатні ефективно опрацювати такий масив інформації, що ускладнює дотримання принципу суттєвості та може призвести до неповноти звітів, то на цьому етапі доцільно застосовувати інструменти штучного інтелекту.

3) необхідність вибудовування реально працюючої системи збору та відображення інформації у звітності відповідно до міжнародних стандартів та недопущення «грінвошингу» – формального декларативного звітування, не підкріпленого реальними заходами.

4) проблема трансформації звітності з бюрократичного обтяження на стратегічний актив, щоб перейти від простої фіксації минулих подій до використання цих даних для сценарного моделювання, оцінки ризиків та оптимізації бізнес-процесів, що критично важливо в умовах невизначеності.

5) підбір персоналу, обізнаного в питаннях організації збору і формування звітності зі сталого розвитку.

Узагальнені передумови інтеграції штучного інтелекту в процедури звітності зі сталого розвитку представлені на рис. 1.

Глобальні стандартизаційні ініціативи, зокрема Європейська CSRD та стандарти IFRS S1 і S2, введені Міжнародною радою зі стандартів сталого розвитку (ISSB), визначають майбутні вимоги до звітності зі сталого розвитку. IFRS S1 та S2 були розроблені для встановлення глобальної базової лінії розкриття інформації, вимагаючи інтеграції кліматичних (S2) та загальних ESG-

даних (S1) у загальноцільові фінансові звіти. Основна мета цих стандартів – підвищення порівнянності, прозорості та, головним чином, готовності до аудиту.

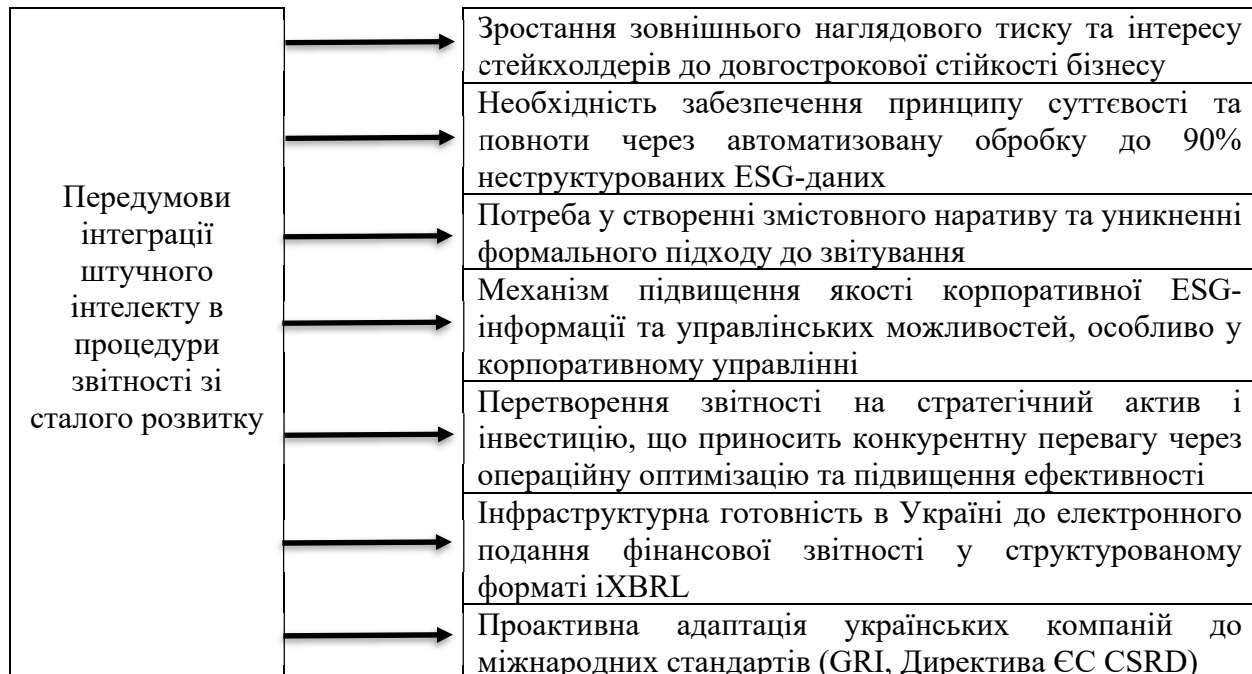

Рис. 1 – Передумови інтеграції штучного інтелекту в процедури звітності зі сталого розвитку

Джерело: узагальнено автором на основі [1-4,6, 10, 11-15]

Директива ЄС CSRD, на відміну від ISSB, вимагає від компаній використання концепції подвійної суттєвості. Це створює методологічну напругу, оскільки IFRS S1/S2 орієнтовані на фінансову суттєвість (як ESG-фактори впливають на вартість компанії), тоді як CSRD/ESRS вимагають врахування не лише фінансового впливу, але й впливу компанії на навколишнє середовище та суспільство [9].

Для українських компаній, що прагнуть євроінтеграції, ця відмінність є важливою. Розроблювані системи з інструментами штучного інтелекту повинні мати гнучку архітектуру, щоб одночасно відповідати двом парадигмам:

1. Задовольняти вимоги інвесторів (що вимагають оцінки фінансової суттєвості, як це передбачено IFRS S1/S2);

2. Виконувати вимоги європейського регулювання (що вимагають подвійної суттєвості, як це передбачено CSRD).

Гнучка архітектура систем штучного інтелекту дозволяє компаніям не обирати між цими підходами, а створювати єдине джерело верифікованих даних з автоматичною адаптацією під різні регуляторні фільтри. Це перетворює підготовку звітності з виснажливого ручного процесу на динамічне управління комплаєнсом у реальному часі. Однак, безперечним фундаментом впровадження таких інновацій є глобальна стандартизація звітності.

Для кращого розуміння регуляторних вимог, що стимулюють використання штучного інтелекту, наведемо порівняльний аналіз ключових стандартів (табл.1).

Якісна звітність зі сталого розвитку є прямим відображенням зрілості системи корпоративного управління. Застосування штучного інтелекту значно підвищує якість ESG-інформації та управлінських можливостей компанії. Технологічні рішення, які інтегрують дані та автоматизують аналіз, покращують прозорість розкриття інформації та ефективність моніторингу відповідності.

Таблиця 1

**Порівняльний аналіз ключових міжнародних стандартів
звітності зі сталого розвитку**

Критерій	IFRS S1 та S2 (ISSB)	CSRD (ESRS)	GRI Standards
Географічний фокус	Глобальна базова лінія для регуляторів	Європейський Союз (вплив на українські компанії з операціями в ЄС)	Міжнародне добровільне застосування
Основна мета	Забезпечення потреб інвесторів та інтеграція кліматичних ESG-даних у фінансову звітність	Висвітлення впливу компанії на людей та довкілля, сприяння сталому переходу в ЄС	Комплексне розкриття впливу на економіку, екологію та суспільство
Принцип суттєвості	Фінансова суттєвість (як ESG впливає на вартість компанії)	Подвійна суттєвість (фінансова і вплив компанії на суспільство і довкілля)	Суттєвість впливу
Вимога до аудиту	Обов'язковий	Обов'язковий обмежений	Аудит добровільний

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

Системи генеративного штучного інтелекту та інтелектуальні платформи мапінгу даних стають в нагоді під час етапу адаптації до стандартів звітування через брак кваліфікованого персоналу. Вони допомагають автоматично співставляти зібрані показники з вимогами конкретних стандартів, генерувати чернетки текстових описів політик та навіть пропонувати структуру звіту, що відповідає обраній методології. Це знижує поріг входження для фахівців та мінімізує ризики регуляторної невідповідності.

Штучний інтелект забезпечує прозорість рішень, прийнятих органами управління щодо використання достовірних даних про екологічні та соціальні ризики. Це зменшує ймовірність внутрішніх помилок та підвищує загальну відповідальність перед акціонерами та широким колом стейкхолдерів. Він змінює традиційні підходи до звітування, виходячи за межі простої автоматизації та сприяючи створенню стратегічної цінності. Однією з найбільш відчутних переваг є зниження витрат, пов'язаних з управлінням та розкриттям ESG-інформації. Автоматизація збору даних, їх обробки та формування звітних форм, дозволяє компаніям ефективніше працювати в регуляторному середовищі, мінімізуючи повсякденні операційні витрати. Свергун І., Хаустова Є. та Свергун М. зазначають, що інструменти штучного інтелекту спрощують впровадження стратегій сталого розвитку при реалізації екологічних та соціальних ініціатив [11], а Циганова Н., Суляєв В. відмічають їх значимість в реалізації інвестиційних рішень у сфері сталого фінансування [12].

Крім того, підвищення можливостей штучного інтелекту для компанії прямо покращує її загальні ESG-результати. Це досягається шляхом оптимізації розміщення ресурсів та підвищення ефективності у виробничих і логістичних ланцюгах. Таким чином, інвестиції у інструменти штучного інтелекту для звітності зі сталого розвитку є економічно обґрунтованими, оскільки вони забезпечують комплаєнс і, одночасно, призводять до реальної операційної економії та підвищення ефективності управління.

Штучний інтелект допомагає протидіяти недостовірності даних. Технології виявлення аномалій дозволяють порівнювати публічні декларації компанії з фактичними показниками та операційною діяльністю, підвищуючи довіру до опублікованих даних. Олійник О. і Поліщук І. акцентують увагу, що цифровізація облікового забезпечення є необхідною для формування достовірної ESG-звітності, яка відповідає запитам стейкхолдерів [13], а Лагодієнко О. обґрунтовує, що розвиток сучасної ESG-стратегії підприємства неможливий без інтеграції інноваційних технологій, які забезпечують прозорість показників та ефективне управління сталим розвитком у довгостроковій перспективі[14].

Погоджуємось з Головчак Г. яка викреслює складнощі впровадження інструментів штучного інтелекту в звітність зі сталого розвитку. Це збалансування процесів з цілями зростання компаній, відсутність чітких стандартів і правил складання звітності, недостатня увага з боку вищого керівництва компаній [15]. Разом із тим, дослідження показують, що позитивний ефект штучного інтелекту на ESG-результати компанії може бути ослаблений в умовах високої зовнішньої невизначеності. Це застереження є особливо важливим для українських компаній, які функціонують в умовах значних військових та економічних ризиків, що вимагає від систем штучного інтелекту здатності до гнучкого сценарного планування та адаптивного ризик-менеджменту.

Висновки. Звітність зі сталого розвитку трансформувалася з добровільного інструменту іміджевої політики у стратегічний актив, що впливає на інвестиційну привабливість та операційну ефективність бізнесу. Висока частка складних в обробітку неструктурованих даних перешкоджають якісному звітуванню в традиційному форматі. Інструменти штучного інтелекту дозволяють компаніям ефективно адаптуватися до існуючих регуляторних вимог, створюючи єдине верифіковане джерело даних для формування звітності зі сталого розвитку.

Застосування штучного інтелекту приносить компаніям відчутні переваги,

виходячи за рамки простої автоматизації. Штучний інтелект значно підвищує якість корпоративної інформації зі сталого розвитку та управлінських можливостей, оптимізуючи розміщення ресурсів та підвищуючи загальну ефективність у виробничих ланцюгах. Інвестиції у штучний інтелект є економічно обґрунтованими, оскільки сприяють реальній операційній оптимізації та зниженню витрат на управління та розкриття ESG-інформації, що підсилює конкурентну перевагу.

При цьому, практична інтеграція штучного інтелекту в процеси сталого розвитку пов'язана з низкою викликів, серед яких недосконалість самих інструментів штучного інтелекту, дефіцит кваліфікованих кадрів, загроза «грінвошингу» та чутливість алгоритмів до високої зовнішньої невизначеності. Майбутні дослідження варто спрямувати на створення уніфікованих галузевих методологій використання інтелектуальних платформ, які б перетворили ESG-звітність із бюрократичного обтяження на дієвий інструмент антикризового управління та сталого зростання.

Для українських компаній, які прагнуть євроінтеграції, впровадження штучного інтелекту стає необхідною умовою для адаптації до міжнародних вимог та забезпечення аудит-готовності звітів. Бажаним результатом застосування інструментів штучного інтелекту є перехід до проактивного управління сталою діяльністю, заснованого на сценарному моделюванні та стратегічному плануванні, що підвищує стійкість компаній в умовах зовнішньої невизначеності.

Список використаних джерел

1. Федорова О. С. Історичні передумови виникнення та формування звітності зі сталого розвитку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2025. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/8832>
2. Шаповалова А. П., Кузьменко О. П., Прокопова О. М. Роль штучного інтелекту в оптимізації оподаткування та звітності в малому бізнесі. *Економіка*

та суспільство. 2024. Вип. 62. С. 535. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-116>

3. Han H., Wang J., Li Y. Artificial intelligence and corporate ESG performance: a mechanism analysis based on corporate efficiency and external environment. *Sustainability*. 2024.

4. Будько О. В. Принципи підготовки звітності зі сталого розвитку. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. 2020. № 57. С. 26–34. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1644/1/5.pdf>

5. Основні принципи суттєвості, затверджені на Діалозі про корпоративну звітність. URL: <https://www.corporatereportingdialogue.com>

6. Yu X., Fan L., Yu Y. Artificial intelligence and corporate ESG performance: a mechanism analysis based on corporate efficiency and external environment. *Sustainability*. 2024. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/17/9/3819>

7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

8. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління : наказ Міністерства фінансів України від 07 грудня 2018 р. № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>

9. Директива (ЄС) 2022/2464 Європейського парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директив 2004/109/ЄС, 2006/43/ЄС та 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності про сталий розвиток. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

10. BDO. The role of IFRS S1 and S2 in enhancing transparency and accountability of ESG reports: a systematic review. *SSRN*. 2024. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2025/esg-zvit-bdo-ukraine-2024>

11. Свергун І. М., Хаустова Є. Б., Свергун М. М. Вплив інструментів штучного інтелекту на процедуру формування стратегії сталого розвитку та її реалізації в сфері ІКТ. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 13. С. 88–95.

12. Циганова Н. В., Суляєв В. В. Використання штучного інтелекту для оцінки ESG-ризиків та підтримки ухвалення рішень у сфері сталого фінансування. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2025. № 3 (2). С. 141–148. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-3-10844>

13. Олійник О., Поліщук І. Облікове забезпечення формування показників ESG-звітності відповідно до інформаційних запитів користувачів: законодавче регулювання. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-13>

14. Лагодієнко О. В. Актуальні аспекти розвитку ESG-стратегії для підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2022. Вип. 3. С. 61–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2022_3_13

15. Головчак Г. Оцінка ефективності ESG-звітності як інструменту прозорості бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-28>